REPUBLIKA HRVATSKA
TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU
Zagreb, Trg J. F. Kennedyja 11

Poslovni broj: P-1733/2023-44

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Trgovački sud u Zagrebu, po sutkinji Ivani Manestar, u pravnoj stvari tužitelja Druga fundacija SPV d.o.o., Zagreb, Lonjička ulica 2A, OIB: 25132169807, kojeg zastupa Valentina Božiček, odvjetnica u Odvjetničkom društvu Dragičević i partneri d.o.o., Zagreb, Palmotićeva 60/II., protiv tuženika Zagrebačka banka d.d., Zagreb, OIB: 92963223473, kojeg zastupa Kruno Knežević, odvjetnik u Odvjetničkom društvu Metelko, Knežević & Partneri d.o.o., Zagreb, Lopašićeva 6, radi isplate, nakon javne glavne rasprave zaključene 25. rujna 2026. u prisutnosti punomoćnice tužitelja i odvjetničke vježbenice Ive Letinić, zamjenice punomoćnika tuženika, dana 2. studenog 2026.

p r e s u d i o j e

I. Nalaže se tuženiku isplatiti tužitelju iznos od 2.036,73 EUR s zateznim kamatama od 13. lipnja 2023. do isplate, po stopi koja se za razdoblje do 29. prosinca 2023. određuje, određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za 3 postotnih poena, a za razdoblje od 30. prosinca 2023. do isplate određuje se, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za 3 postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, u roku od 15 dana.

II. Odbija se kao neosnovan tužbeni zahtjev za isplatu zateznih kamata na dosuđeni iznos od 2.036,73 EUR za razdoblje od 13. lipnja 2023. do isplate po stopi koja čini razliku između potraživane stope, koja se za razdoblje do 29. prosinca 2023. određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za 8 postotnih poena, a za razdoblje od 30. prosinca 2023. do isplate određuje se, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za 8 postotnih poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine i stope dosuđene stavkom

I. izreke predmetne presude, kao i isplatu zateznih kamata na dosuđenih 2.036,73 EUR za razdoblje od 1. listopada 2015. do zaključno 12. lipnja 2023. te za isplatu iznosa 11.078,99 EUR s zateznim kamatama od 1. listopada 2015. do isplate.

III. Odbija se u cijelosti zahtjev tužitelja za naknadu troškova parničnog postupka, kao neosnovan.

IV. Nalaže se tužitelju naknaditi tuženiku troškove parničnog postupka u iznosu od 1.206,45 EUR s zateznim kamatama od 2. studenog 2026. do isplate, po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za 3 postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, u roku od 15 dana.

V. Odbija se kao neosnovan zahtjev tuženika za naknadu troškova parničnog postupka u iznosu od 1.545,86 EUR s zateznim kamatama od 2. studenog 2026. do isplate.

Obrazloženje

1. U tužbi se navodi da su tuženik kao kreditor i Siniša Brgles kao korisnik kredita sklopili 5. prosinca 2005. Ugovor o kreditu 3205639020 (dalje u tekstu: Ugovor o kreditu), temeljem kojeg je tuženik isplatio korisniku kredita iznos od 109.319,24 CHF u kunskoj protuvrijednosti. Ističe se da je novčana obveza po Ugovoru o kreditu bila vezana za kretanje tečaja HRK u odnosu na valutu švicarski franak, dakle, da je bila ugovorena valutna klauzula u CHF, bez da je korisnik kredita prilikom sklapanja ugovora bio informiran u potrebnim parametrima potrebnim za donošenje odluke o sklapanju ugovora. Tužitelj ukazuje na pravomoćnu presudu ovog suda, poslovni broj P-1401/12 od 4. srpnja 2013., koja je potvrđena presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Pž-6632/17 od 14. lipnja 2018. (u odnosu na ništetnost odredaba o valutnoj klauzuli u švicarskim francima), a kojom je utvrđeno da je prvotužena Zagrebačka banka d.d. u razdoblju od 1. travnja 2005. do 31. prosinca 2008. povrijedila kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita, koristeći nepoštene i ništetne ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju, na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, čime da je tuženik postupio protivno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine, broj: 96/2003., dalje u tekstu: ZZP/03), a od 7. kolovoza 2007. do 31. prosinca 2008. protivno odredbama čl. 96. i 97. tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine, broj: 79/2007., 125/2007., 75/2009., 79/2009., 89/2009., 133/2009., dalje u tekstu: ZZP/07). Stoga da je i konkretna valutna klauzula, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, ništetna te tuženik dužan vratiti sve što je primio temeljem te ništetne valutne klauzule po pravilima o stjecanju bez pravne osnove (čl. 1111. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, broj: 35/2005., 41/2008., 125/2011., 78/2015., 29/2018., 126/2021., 114/2022., 156/2022., dalje u tekstu: ZOO). Tužitelj tvrdi da je temeljem Ugovora o ustupu tražbine stekao od korisnika kredita tražbinu koju je ovaj imao prema tuženiku po osnovi povrata onog što je tuženik stekao temeljem ništetne valutne klauzule iz Ugovora o kreditu, o čemu da je tuženik obaviješten pisanim putem. Predlaže izvesti dokaz financijskim vještačenjem radi utvrđenja iznosa koje je korisnik kredita više platio prilikom otplate anuiteta uslijed primjene valutne klauzule u CHF. Budući da ne

može određeno postaviti tužbeni zahtjev za isplatu (onoga što je tuženik primio po osnovi ništetne valutne klauzule) prije nego li mu tuženik dostavi odgovarajući dokumentaciju, koju da mu tuženik nije dostavio (iako mu se je prije podnošenja predmetne tužbe obratio s zahtjevom za dostavu dokumentacije) te prije nego li se temeljem te dokumentacije provede financijsko vještačenje, to podnosi stupnjevitu tužbu, kojom najprije manifestacijskim zahtjevom traži da se tuženiku naloži dostaviti odgovarajuće isprave potrebne za financijsko vještačenje, a potom zahtijeva isplatu iznosa primljene temeljem ništetnosti valutne klauzule iz Ugovora o kreditu, koji će biti određen po provedenim financijskom vještačenju s zateznim kamatama.

2. Tuženik u odgovoru na tužbu navodi da se protivi podnošenju stupnjevite tužbe u ovom predmetu, jer da za to nisu ispunjenje pretpostavke iz odredbe čl. 186.b Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, broj: 53/1991., 91/1992., 112/1999., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 2/2007. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 84/2008., 123/2008., 57/2011., 25/2013., 28/2013., 89/2014. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 70/2019., 80/2022., 114/2022., 155/2023., 146/2025., dalje u tekstu: ZPP). Ovo stoga, što je tužitelj od njega zatražio određenu dokumentaciju (bez koje da nije u mogućnosti određeno postaviti tužbeni zahtjev) tek na sam dan podnošenja predmetne tužbe, 13. lipnja 2023., a trebao je to učiniti prije toga.

3. Nadalje, tuženik navodi da se, imajući u vidu specifične okolnosti kreditnog odnosa tuženika i korisnika kredita, kao odnosa banke i klijenta, priroda eventualne tražbine povrata iznosa plaćenog po osnovi valutne klauzule protivi prenošenju na drugoga, slijedom čega da je ustup takve tražbine, u smislu odredbe čl. 80. st. 1. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, broj: 35/2005., 41/2008., 125/2011., 78/2015., 29/2018., 126/2021., 114/2022., 156/2022., dalje u tekstu: ZOO), nedopušten, uslijed čega da niti Ugovor o ustupu tražbine ne proizvodi nikakve pravne učinke prema tuženiku pa da tužitelj nije aktivno legitimiran potraživati od tuženika nikakvu isplatu.

4. Nadalje, tuženik tvrdi da se status potrošača, u smislu odredbe čl. 3. st. 1. ZZP-a/03 ne presumira, već da ga je tužitelj dužan dokazati.

5. Tuženik naglašava da su sklapanjem Dodataka Ugovoru o kreditu stranke stvorile novu pravnu osnovu, bez značenja obnove, na način da je kredit koji je bio denominiran u kunama s valutnom klauzulom u CHF konvertiran u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR, dakle, da je položaj korisnika kredita izjednačen s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR. Pozva se na pravna stajališta izražena u rješenju Revd 2021/2020-6 od 1. lipnja 2022. te u rješenju Gos 1/2019 te zaključuje da je Dodatak Ugovoru o kreditu valjana nova pravna osnova koja uspostavlja ravnotežu između korisnika kredita kao potrošača i tuženika kao trgovca, da korisnik kredita nema pravnog interesa zahtijevati utvrđenje ništetnosti valutne klauzule ili klauzule o promjenjivoj kamatnoj stopi iz izvornog Ugovora o kreditu te temeljem toga zahtijevati daljnje obeštećenje, da je korisnik kredita sklapanjem Dodatka Ugovoru o kreditu pristao biti korisnik kredita s valutnom klauzulom u EUR od početka ugovornog odnosa te ga treba promatrati kao korisnika kredita u EUR koji se ne može pozivati na odluke iz kolektivnog spora, jer se kolektivni spor odnosi samo na korisnike kredita u CHF.

6. Tuženik se poziva i na presudu Suda Europske unije, C-567/2020 od 5. svibnja 2022. te ističe da su odredbe Glave IV.a ZIDZPK-a/15 isključene od ispitivanja nepoštenosti, u smislu odredbe čl. 1. st. 2. Direktive 93/13/EZ, a time i da je Dodatak Ugovoru o kreditu isključen od ispitivanja nepoštenosti, budući da su odredbe potrošačkih ugovora koje su posljedica primjene zakonskih odredbi isključene iz primjene Direktive 93/13/EZ.

7. Tuženik ističe prigovor zastare za utuženo potraživanje, budući da su plaćanja u odnosu na koja se potražuje povrat izvršena u okviru otplate anuiteta, a na svaku takvu "preplatu" da se ima primijeniti trogodišnji zastarni rok iz odredbe čl. 230. ZOO-a, jer se prema odredbi čl. 118. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, broj: 53/1991., 91/1992., 112/1999., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 2/2007. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 84/2008., 123/2008., 57/2011., 25/2013., 28/2013., 89/2014. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 70/2019., 80/2022., dalje u tekstu: ZPP) u parnicama koje pokrene potrošač nakon parnice koja je vođena radi zaštite kolektivnih interesa potrošača, radi o parnicama radi naknade štete.

8. U odnosu na potraživanje zateznih kamata, tuženik ističe da je on, sve i da se utvrdi ništetnost pobijanih odredbi, pošteni stjecatelj pa da bi tužitelju pripadale zatezne kamate eventualno od dana podnošenja tužbe, a ne već od dana kada je izvršeno plaćanje čiji povrat potražuje u ovom postupku (čl. 1115. ZOO-a) i to po stopi koja se primjenjuje na izvanugovorne obvezne odnose, a ne po onoj koja se primjenjuje na trgovačke ugovore.

9. Smatra da je sud dužan, u svakom slučaju, prilikom utvrđivanja eventualne preplate po osnovi valutne klauzule, od pozitivnih tečajnih razlika odbiti negativne tečajne razlike.

10. Tuženik se je protivio svim navodima tuženika. S obzirom da mu je u međuvremenu korisnik kredita dostavio određenu dokumentaciju, podneskom od 6. ožujka 2024. određeno je postavio tužbeni zahtjev tako da potražuje isplatu iznosa od 10.924,79 EUR s zateznim kamatama od 5. prosinca 2005. do isplate, ali svejedno predlaže točan iznos onog što je plaćeno temeljem ništetne valutne klauzule utvrditi financijskim vještačenjem, tako što će vještak utvrditi iznos kojeg je korisnik kredita otplatio primjenom valutne klauzule te iznos kojeg bi korisnik kredita trebao otplatiti da se je cijelo vrijeme primjenjivao početni tečaj za CHF, pri čemu da je dužan utvrditi i iznos eventualne preplate koji je priznat korisniku kredita prilikom konverzije, kao i izračunati eventualno suviše nisko umanjenje glavnice prilikom vršenja konverzije

11. Tuženik je smatrao da je određenim postavljanjem novčanog tužbenog zahtjeva došlo do preinake tužbe, kojoj se je usprotivio, a podredno je istaknuo prigovor zastare.

12. Tijekom dokaznog postupka pročitani su obavijesti o ustupu tražbine (list 6. – 7. spisa), Ugovor o ustupu tražbine sklopljen 8. lipnja 2023. između Siniše Brglesa kao ustupitelja te tužitelja kao primatelja tražbine (list 8. – 13. spisa, dalje u tekstu: Ugovor o ustupu tražbine), Dodatak Ugovoru o kreditu od 4. veljače 2016. s prilozima (list 14. – 22. spisa), Ugovor o namjenskom kreditu sklopljen 5. prosinca 2005. između tuženika kao kreditora i Siniše Brglesa kao korisnika kredita (list 23. – 27. spisa, dalje u tekstu: Ugovor o kreditu), preslika dijela presude ovog suda P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. (list 29. – 36. spisa), preslika dijela presude VTSRH, Pž-7129/2013-4 od 13. lipnja

2014. (list 37. – 39. spisa), preslika dijela presude VTSRH, Pž-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018. (list 40. – 41. spisa), preslika dijela presude VSRH, Rev-2221/2018-11 od 3. rujna 2019. (list 42. – 43. spisa), dopis tuženika od 21. srpnja 2023. (list 121. spisa), mišljenje KPMG Croatia d.o.o. od 14. studenog 2015. (list 160. – 162. spisa), tuženikova obavijest o izračunu efekata konverzije od 9. veljače 2016. (list 258. spisa), otplatni plan po Ugovoru o kreditu (list 260. – 271. spisa), promet po Ugovoru o kreditu (list 272. – 288. spisa), saslušan je svjedok Siniša Brgles (list 341. spisa) te je izveden dokaz financijskim vještačenjem po stalnom sudskom vještaku Darfin d.o.o. (list 441. – 454. spisa – osnovni nalaz i mišljenje).

13. Ocjenom izvedenih dokaza, sukladno odredbi čl. 8. ZPP-a, sud je zaključio da je tužbeni zahtjev djelomično osnovan.

14. Predmet spora jest povrat iznosa koje je tuženik primio u okviru otplate kredita primjenom ništetne valutne klauzule u CHF, koja tražbina povrata stečenog bez pravne osnove jest ustupljena od strane korisnika kredita tužitelju.

15. Među strankama je nesporno da je tuženik s korisnikom kredita Sinišom Brglesom sklopio Ugovor o kreditu s valutnom klauzulom u CHF, kao i da je Siniša Brgles pristao na konverziju tog kredita na način da je kredit koji je bio denominiran u kunama s valutnom klauzulom u CHF konvertiran u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR te da je ta konverzija provedena sukladno odredbama ZIDZPK-a/15.

16. Sporno je da li je valutna klauzula iz Ugovora o kreditu ništetna, da li je eventualna tražbina potrošača povrata preplaćenog po toj ugovornoj odredbi mogla biti ustupljena tužitelju, može li se tužitelj, kao pravna osoba cesionar, pozivati na pravna stajališta sudova izražena u kolektivnom potrošačkom sporu kojim je utvrđena ništetnost određenih ugovornih odredbi iz ugovora o potrošačkom kreditiranju koje su sklapale određene banke, među kojima i tuženik, u određenom vremenskom razdoblju, jesu li potrošač i tuženik u cijelosti riješili međusobni odnos u pogledu valutne klauzule time što je nasljednik korisnika kredita pristao na konverziju ugovora o kreditu te mu je isplaćena u cijelosti preplata koja je utvrđena u konverziji, na način da u tom pogledu nemaju nikakvih međusobnih potraživanja ili je i nakon provedene konverzije preostalo određeno restitucijsko potraživanje potrošača te, ako jest, u kojoj visini, kao i je li nastupila zastara utuženog potraživanja.

17. <u>O ništetnosti valutne klauzule u CHF</u>

18. Nije sporno da je pred ovim sudom, pod poslovnim brojem P-1401/12, vođen parnični postupak između tužitelja POTROŠAČA – Hrvatske udruge za zaštitu potrošača i tuženika Zagrebačke banke d.d., Privredne banke d.d., Erste & Steiermärkische bank d.d., Raiffeisenbank Austria d.d., Hypo Alpe-Adria Bank d.d., OTP banka Hrvatska d.d., Societe Generale – Splitska banka d.d. (ranije tvrtke HVB Splitska banka d.d. - pravni prednik tuženika) i Sberbank d.d. (ranije Volksbank d.d.), radi zaštite kolektivnih interesa potrošača.

19. Nije sporno da je presudom donesenom u navedenom postupku 4. srpnja 2013. utvrđeno, između ostalog, da je pravni prednik tuženika, prvotužena Zagrebačka banka d.d. u razdoblju od 1. travnja 2005. do 31. prosinca 2008. povrijedila kolektivne

interese i prava potrošača, korisnika kredita, koristeći ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u potrošačkim ugovorima o kreditima kojima je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora banka kao trgovac nije potrošače u cijelosti informirala o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana pa je time prvotužena Zagrebačka banka d.d. u razdoblju od 1. travnja 2005. do 6. kolovoza 2007. postupala protivno odredbama čl. 81.,82. i 90. ZZP-a/03, a u razdoblju od 7. kolovoza 2007. do 31. prosinca 2008. protivno odredbama čl. 96. i 97. ZZP-a/07 te suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima (stavak I. izreke).

20. Nije sporno da je, u konačnici, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, dana 14. lipnja 2018. pod poslovnim brojem Pž-6632/17-10, donio presudu kojom odbija žalbe svih tuženika i potvrđuje prvostupanjsku presudu, između ostalog, pod stavkom I. izreke kojim je utvrđeno da prvotuženik Zagrebačka banka d.d. u razdoblju od 1. travnja 2005. do 31. prosinca 2008. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita, koristeći ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u potrošačkim ugovorima o kreditima kojima je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, čime da je postupano protivno odredbama čl. 81., 82. i 90. ZZP-a/03, odnosno kasnije čl. 96. i 97. ZZP-a/07.

21. Naposljetku, nije sporno da su presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Rev 2221/18-11 od 3. rujna 2019., odbijene revizije I. – VII. tuženika i potvrđena drugostupanjska presuda, između ostalog, u navedenom dijelu kojim su odbijene njihove žalbe protiv prvostupanjske presude i ista potvrđena u stavku I. izreke.

22. Iz navedenog proizlazi da je presuda ovog suda, P-1401/12 od 4. srpnja 2013., u dijelu kojim se utvrđuje da je tuženik u razdoblju od 1. travnja 2005. do 31. prosinca 2008. i na dalje povrijedio kolektivne interese i prava potrošača ugovaranjem valutne klauzule švicarski franak u potrošačkim ugovorima o kreditu bez da je prethodno potrošače – korisnike kredita u cijelosti informirao o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, čime su povrijeđene odredbe čl. 81., 82. i 90. ZZP-a/03 i čl. 96. i 97. ZZP-a/07, postala pravomoćna 14. lipnja 2018.

23. Prema odredbi čl. 52.a st. 1. ZPP-a, udruge, tijela, ustanove ili druge organizacije koje su osnovane u skladu sa zakonom, koje se u sklopu svoje registrirane ili propisom određene djelatnosti bave zaštitom zakonom utvrđenih kolektivnih interesa i prava građana, mogu, kad je takvo ovlaštenje posebnim zakonom izrijekom predviđeno i uz uvjete predviđene tim zakonom, podnijeti tužbu (tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava) protiv fizičke ili pravne osobe koja obavljanjem određene djelatnosti ili općenito radom, postupanjem, uključujući i propuštanjem, teže povređuje ili ozbiljno ugrožava takve kolektivne interese i prava.

24. Tako je i Zakonom o zaštiti potrošača (Narodne novine, broj: 41/2014., 110/2015., 14/2019., dalje u tekstu: ZZP/14), a prethodno i ZZP-om/07, predviđeno podnošenje tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača protiv osobe čije je postupanje u suprotnosti s određenim odredbama tog zakona.

25. Takvom tužbom za zaštitu kolektivnih interesa može se, između ostalog, zahtijevati utvrđenje da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štititi (čl. 52.b st. 1. t. 1. ZPP-a).

26. Prema odredbi čl. 52.c ZPP-a fizičke i pravne osobe mogu se u posebnim parnicama za naknadu štete i isplatu pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz čl. 52.a st. 1. ZPP-a da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štititi. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati.

27. Radi se o parnicama pokrenutim radi isplate novčanog iznosa kao posljedice povrede zaštićenih kolektivnih interesa i prava.

28. Iako tužitelj nije potrošač, isti je s potrošačem Sinišom Brglesom sklopio Ugovor o ustupu tražbine što ju je navedeni potrošač kao korisnik kredita stekao prema tuženiku temeljem potrošačkog Ugovora o kreditu.

29. Naime, Ugovorom o kreditu kojeg je Siniša Brgles kao korisnik kredita sklopio s tuženikom kao kreditorom, korisniku kredita je odobren stambeni kredit u kunskoj protuvrijednosti iznosa od 109.319,24 CHF prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan isplate kredita koji kredit se je trebao otplatiti u mjesečnim anuitetima uz primjenu promjenjive kamatne stope koja je na dan sklapanja ugovora iznosila 4,50% godišnje, u kunskoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju HNB-a na dan plaćanja (čl. 1. i 2. Ugovora o kreditu).

30. Prema odredbi čl. 3. t. 1. ZZP-a/03, koji je bio na snazi u vrijeme sklapanja Ugovora o kreditu (ZZP/07 stupio je na snagu 7. kolovoza 2007., a predmetni Ugovor o kreditu sklopljen je 5. prosinca 2005.), potrošač je svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao na tržištu, u svrhe koje nisu namijenjene njegovom zanimanju niti njegovoj poslovnoj aktivnosti ili poduzetničkoj djelatnosti, dok je, prema odredbi točke 2. istog članka, trgovac svaka osoba koja nudi ili sklapa pravne poslove, odnosno nastupa na tržištu u okviru svog zanimanja, ili svoje djelatnosti.

31. Ništa u Ugovoru o kreditu ne upućuje na to da je Siniša Brgles sklopio taj ugovor kako bi ostvario financiranje kupnje/adaptacije nekretnine koja bi mu trebala služiti obavljanju njegovog zanimanja, određene poslovne aktivnosti ili poduzetničke djelatnosti, a niti bi to proizlazilo iz bilo kojeg drugog dokaza iz predmetnog spisa. Štoviše, u Ugovoru o kreditu se izričito navodi da se radi o kreditu za kupnju stana u Zagrebu, Peterenački put 28, što potvrđuje i Siniša Brgles u svom iskazu, slijedom čega se zaključuje da je Siniša Brgles kao potrošač sklopio Ugovor o kreditu s tuženikom kao kreditnom institucijom u čiji redovni predmet poslovanja ulazi odobravanje kredita, dakle, tuženik je u tom ugovoru imao ulogu trgovca.

32. Predmetni Ugovor o kreditu sklopljen je 5. prosinca 2005., dakle, u razdoblju koje je obuhvaćeno izrekom presude iz navedenog pravomoćno okončanog potrošačkog spora i sadrži identične odredbu o valutnoj klauzuli (i o promjenjivoj redovnoj kamatnoj stopi) koja je navedenom presudom iz potrošačkog spora utvrđena ništetnom, iz razloga što se o istoj nije pojedinačno pregovaralo, uslijed čega potrošači

nisu dobili sve informacije koje su im bile potrebne da shvate što navedena odredba podrazumijeva i koje rizike nosi, a što je dovelo do neravnoteže u pravima i obvezama ugovornih strana zbog čega su te odredbe ocijenjene kao nepoštene.

33. Stoga se zauzeta pravna stajališta o ništetnosti navedenih odredbi iz potrošačkih ugovora o kreditu sklapanih u navedenom razdoblju između potrošača i, između ostalog, ovdje tuženika, odnose i na predmetni Ugovor o kreditu.

34. Točno je da je u kolektivnom potrošačkom sporu pružena (tek) apstraktna pravna zaštita, stoga je u pojedinačnim parnicama radi naknade štete ili isplate (stečenog bez pravne osnove) uslijed povrede potrošačkih prava i interesa tuženiku dopušteno dokazivati da je u konkretnom slučaju postupio sukladno ZZP-u/03, dakle, da je konkretna valutna klauzula u CHF bila razumljiva korisniku kredita, jer mu je prethodno tuženik dao sve informacije koje su mu bile potrebne da shvati što ta odredba podrazumijeva i koje rizike nosi te da se je o istoj pojedinačno pregovaralo.

35. Naime, prema odredbi čl. 81. st. 1. ZZP-a/03 ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača.

36. Smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca te zbog toga potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako se radi o odredbi unaprijed formuliranoga standardnog ugovora trgovca (čl. 81. st. 2. ZZP-a/03).

37. Ako trgovac tvrdi da se o pojedinoj ugovornoj odredbi u unaprijed sastavljenom standardnom ugovoru pojedinačno pregovaralo, dužan je to dokazati (čl. 81. st. 4 ZZP-a/03).

38. Nije dopušteno ocjenjivati jesu li poštene ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni ako su te odredbe jasne, lako razumljive i lako uočljive (čl. 84. ZZP-a/03).

39. Nepoštena ugovorna odredba je ništava (čl. 87. ZZP-a/03).

40. Stoga, kao što je to već pravomoćno utvrđeno u kolektivnom potrošačkom sporu, ugovorna odredba o ugovaranju obveze kredita u valuti CHF, s obvezom otplate u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan plaćanja anuiteta (čl. 2. st. 1. Ugovora o kreditu), jest jasna i lako uočljiva, ali je upitno je li u konkretnom slučaju za korisnika kredita bila razumljiva, u smislu je li on bio od strane tuženika potpuno informiran o rizicima i pravnim posljedicama ugovaranja valutne klauzule u CHF (prema informacijama s kojima je tuženik tada mogao raspolagati) te je li navedena odredba bila predmet pojedinačnog pregovaranja.

41. Ako se utvrdi da korisniku kredita valutna klauzula u CHF nije bila razumljiva te da ta odredba nije bila predmet pojedinačnog pregovaranja, tada vrijedi utvrđenje iz pravomoćne presude donesene u kolektivnom potrošačkom sporu da takva odredba, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i

obvezama ugovornih strana na štetu potrošača te da je zbog toga nepoštena i, posljedično, ništava.

42. S obzirom da o načelnoj ništetnosti valutne klauzule u predmetnom Ugovoru o kreditu već postoji pravomoćna odluka, tužitelj nije dužan podnositi tužbeni zahtjev za ponovno utvrđenje ništetnosti te odredbe, iako bi i za to imao pravnog interesa, s obzirom da se u konkretnoj parnici mora utvrditi jesu li ispunjene pretpostavke da se pravna stajališta iz presude donesene u kolektivnom sporu primjene i u ovoj parnici, dakle, da li je konkretna valutna klauzula bila predmetom pojedinačnog pregovaranja te je li korisniku kredita bila razumljiva.

43. Svjedok Siniša Brgles je iskazao da ga je na banku tuženika uputila Agencija za kupnju nekretnina koja je posredovala u kupoprodaji njegovog stana. Njemu da su djelatnici tuženika sugerirali da je kredit s valutnom klauzulom u CHF najpovoljniji kredit, međutim, da tom prilikom nije bio upozoren da bi se prilikom otplate kredita mogle dogoditi onako velike promjene u pogledu tečaja CHF koje su rezultirale porastom iznosa anuiteta. Naknadno da je zbog nastale situacije dobio obavijest od tuženika da navedeni ugovor mogu konvertirati u EUR i da će ta situacija za njega biti povoljnija, što da je on i prihvatio sklapanjem Dodatka iz 2016.

44. Sud iz iskaza navedenog svjedoka utvrđuje da je korisniku kredita bilo vjerojatno bilo jasno što znači valutna klauzula, dakle, da mu je bilo jasno da iznos njegove mjesečne rate kredita ovisi o kretanju ugovorenog tečaja CHF naspram kune, ali isto tako proizlazi da mu prije sklapanja Ugovora o kreditu nitko od strane zaposlenika tuženika nije dao informacije o rizicima i pravnim posljedicama ugovaranja valutne klauzule konkretno u CHF, niti je imao saznanja o tome da Hrvatska narodna banka štiti tečaj hrvatske kune u odnosu na valutu Euro, ali ne i u odnosu na valutu švicarski franak.

45. Pojedinačno pregovaranje podrazumijeva da je korisnik kredita dobio sve relevantne obavijesti da bi mogao donijeti informiranu odluku o tome u kojoj valuti želi sklopiti ugovor o kreditu te da temeljem tih saznanja pregovara s bankom o uvjetima kredita, a u konkretnom slučaju korisnik kredita Siniša Brgles takve obavijesti nije dobio. To što je banka eventualno i omogućila korisniku kredita sklapanje ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u nekoliko valuta (CHF i EUR), iako korisnik kredita tvrdi da mu je banka rekla da je kredit s valutnom klauzulom u CHF za njega najpovoljniji, te mu je eventualno rekla koliko iznosi početni mjesečni anuitet u svakom od tih slučajeva, ako mu istodobno nije ništa rekla o rizicima koje nosi svaka pojedina valuta, tada se ne može raditi o pojedinačnom pregovaranju.

46. Stoga se utvrđenja suda iz pravomoćne presude iz potrošačkog kolektivnog spora odnose i na konkretni slučaj, budući da valutna klauzula u CHF potrošaču nije bila razumljiva i o njoj se nije pojedinačno pregovaralo.

47. Budući da korisnik kredita Siniša Brgles nije dobio odgovarajuće informacije po pitanju parametara od kojih ovisi te od kojih se mijenja tečaj valute HRK u odnosu na tečaj valute CHF, da se o valutnoj klauzuli nije pojedinačno pregovaralo i da je ista uzrokovala očitu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, to je navedena odredba nepoštena i, posljedično, ništetna.

48. Posljedica ništetnosti valutne klauzule jest bila u tome da je potrošač (korisnik kredita) Siniša Brgles imao prema tuženiku tražbinu povrata novčanog iznosa kojeg je tuženik stekao temeljem te ništetne odredbe, dakle, u okviru instituta stjecanja bez pravne osnove, imao je pravo na povrat onog što je primjenom navedene odredbe platio tuženiku, sve sukladno odredbi čl. 323. st. 1. u vezi čl. 324. st. 1. ZOO-a o pravnim posljedicama ništetnosti ugovora ili njegovih pojedinih odredbi te čl. 1111. st. 1. ZOO-a o stjecanju bez pravne osnove.

49. <u>O cesiji tražbina potrošača</u>

50. Tražbine potrošača Siniše Brglesa povrata stečenog bez pravne osnove mogu biti predmetom ustupa, jer njihov prijenos nije zabranjen zakonom niti su one strogo osobne naravi niti se po svojoj naravi protive prenošenju na drugog (čl. 80. st. 1. ZOO-a).

51. Primatelj tražbine (cesionar) ima prema dužniku (cesusu) ista prava koja je ustupitelj tražbine (cedent) imao prema dužniku do ustupanja (čl. 84. st. 1. ZOO-a).

52. Iz predmetnog Ugovora o ustupu tražbine proizlazi da Siniša Brgles tužitelju novčanu tražbinu prema tuženiku po osnovi povrata preplaćenih iznosa po osnovi valute, kamata i svih plaćenih naknada nastalu temeljem ništetnih odredbi Ugovora o kreditu (čl. 1. i 2. Ugovora o ustupu tražbine).

53. Valja istaknuti da je tražbina dovoljno određena ako su u ugovoru jasno naznačeni vjerovnik, dužnik i pravni temelj iste, a ista je odrediva ako ugovor sadrži dovoljno podataka temeljem kojih se ti elementi mogu odrediti (čl. 272. st. 1. ZOO-a).

54. U konkretnom slučaju Ugovor o ustupu tražbine sadrži podatke o vjerovniku, dužniku i pravnom temelju tražbine koja se ustupa, dok je samo utvrđivanje visine iste ostavljeno za kasnije, s obzirom da se taj iznos, ako je sporan, bez provođenja financijskog vještačenja ne može utvrditi.

55. Stoga je tražbina koja se ustupa jasno određena, a time je i sama činidba ugovora jasno određena pa nema mjesta zaključku o ništetnosti predmetnog Ugovora o ustupu tražbine zbog neodređenosti činidbe, u smislu odredbe čl. 269. i 270. st. 1. ZOO-a.

56. Potpuno je nebitno što tužitelj nema svojstvo potrošača, jedino je relevantno da je na njega prenesena tražbina potrošača nastala primjenom pravomoćno utvrđenih ništetnih ugovornih odredbi iz potrošačkih ugovora.

57. Ovo stoga, što se radi o prenosivoj imovinsko – pravnoj tražbini čiji se objektivni identitet prijenosom na drugog vjerovnika ne mijenja, dakle, promjenom osobe vjerovnika nije promijenjen identitet tražbine koja se ustupa, što je osobito vidljivo iz odredbe čl. 84. st. 1. ZOO-a prema kojoj primatelj tražbine (cesionar) ima prema dužniku (cesusu) ista prava koja je ustupitelj tražbine (cedent) imao prema dužniku do ustupanja.

58. Novčane tražbine potrošača nisu strogo osobne tražbine, niti se njihova narav protivi ustupanju, a niti je prijenos istih zabranjen zakonom, dakle, iste su prenosive,

kao i većina novčanih tražbina, bez obzira na svojstvo njihova nositelja (tako i Sud EU, u presudama C-383/18 od 11. rujna 2019. i C-519/19 od 18. studenog 2020.).

59. O pravnim učincima Dodatka Ugovora o kreditu

60. Siniša Brgles je svoj odnos s tuženikom po pitanju valutne klauzule iz Ugovora o kreditu regulirao Dodatkom Ugovoru o kreditu od 4. prosinca 2016.

61. Tim Dodatkom se uvode promjene u načinu ispunjenja obveza iz Ugovora o kreditu sukladno odredbama ZIDZPK-a/15, konkretno njegovim odredbama čl. 19.c st. 1. t. 1., 2. i 3., tako što se otplata kreditnih obveza, umjesto uz valutnu klauzulu u CHF, veže uz valutnu klauzulu u EUR te se korisnik kredita obvezuje kredit vraćati prema srednjem tečaju HNB-a za EUR na dan plaćanja, tako što se umjesto ugovorene kamatne stope iz Ugovora o kreditu, primjenjuje kamatna stopa koju banka primjenjuje na kredite s valutnom klauzulom vezanom za valutu EUR te tako što se otplatni plan koji je izrađen prema odredbama Ugovora o kreditu zamjenjuje novim otplatnim planom izrađenim prema odredbama ZIDZPK-a/15.

62. Dodatkom Ugovoru o kreditu utvrđeno je da na dan 30. rujna 2015. korisnik kredita duguje tuženiku temeljem Ugovora o kreditu neotplaćenu glavnicu u iznosu od 85-630,78 CHF/597.768,95 kn (čl. 4. Dodatka).

63. Nadalje, utvrđeno je da je zbroj uplata po kreditu u CHF, preračunatom u EUR po srednjem tečaju HNB-a na dan uplate, manji od zbroja anuiteta po otplatnom planu u EUR na dan 30. rujna 2015. te da tako utvrđena razlika iznosi 4.231,61 kn koja se smatra manje uplaćenim iznosom u smislu ZIDZPK-a/15 (čl. 5. st. 1. Dodatka Ugovoru o kreditu).

64. Prema odredbi čl. 7. Dodatka Ugovoru o kreditu, korisnik kredita ima pravo tražiti od kreditora da se njegova kreditna obveza poveća za manje uplaćeni iznos, dakle, da se glavnica kredita poveća za 4.231,61 kn te da se tako izračunata nova glavnica u EUR otplaćuje prema otplatnom planu za kredit u EUR, a ako ne da kreditoru takav nalog, dužan je taj manjak uplatiti kreditoru odmah po sklapanju tog Dodatka.

65. Među strankama nije sporno da je konverzija Ugovora o kreditu provedena sukladno odredbama ZIDZPK-a/15.

66. Valja naglasiti da je ZIDZPK/15 donesen nakon što je ocijenjeno da je u području potrošačkog kreditiranja došlo do znatne neravnoteže u odnosima između korisnika kredita kao potrošača i banaka kao kreditora (trgovca) u odnosu na ugovore o kreditu sklopljene posebno u razdoblju od 2004. do 2008. koji su denominirani u kunama s valutnom klauzulom u CHF, i to stoga što je na domaćem tržištu s vremenom izrazito jačao tečaj CHF, rasle su ugovorene promjenjive kamatne stope što je potrošače, u ispunjavanju kreditnih obveza, dovelo u izrazito težak položaj. Stoga je ZIDZPK/15 imao za cilj otkloniti nepoštene poslovne prakse kreditnih institucija i osigurati otplatu kreditnih zaduženja u iznosu i pod uvjetima koji potrošače kao dužnike ne dovode u neravnopravan i dužnički ovisan položaj u odnosu na kreditora kao vjerovnika, vodeći se načelom kojim se osigurava ravnopravan, a nikako povoljniji položaj u odnosu na dužnike koji su ugovorili zaštitni mehanizam u valuti EUR. Taj zakon u tom smislu predstavlja snažnu, izvanrednu, jednokratnu, retroaktivnu i vremenski ograničenu

zakonodavnu intervenciju u području potrošačkog kreditiranja. Pritom valja spomenuti da problem kredita vezanih za CHF nije svojstven samo Republici Hrvatskoj, već se pojavio i u drugim državama srednje i jugoistočne Europe, radi čega su zakonodavci i u tim zemljama posegnuli za zakonskim rješavanjem problema, a ta se rješenja razlikuju od države do države jer nema jedinstvenog pristupa rješavanju istog problema u državama članicama Europske unije (tako je do zakonskih intervencija unutar EU došlo u Mađarskoj i Poljskoj, ali na sadržajno drugačiji način nego u RH).

67. Potonju je okolnost, među ostalim, imao na umu i Ustavni sud Republike Hrvatske u postupku ocjenjivanja suglasnosti s Ustavom RH ZIDZPK/15 (U-I/3685/2015) u kojem je odlukom od 4. travnja 2017. ocijenio spomenuti Zakon usklađenim s Ustavom Republike Hrvatske i nije prihvatio prijedlog većeg broja predlagatelja fizičkih osoba te osam kreditnih institucija za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti Zakona s Ustavom. Ocjenjujući u opisanim okolnostima da ZIDZPK/15 zadovoljava kriterije formalne i materijalne ustavnosti, Ustavni je sud posebno naglasio da ZIDZPK/15 ima legitiman cilj, jer se njime povećava socijalna zaštita, sprječava se nastavljanje nepoštene poslovne prakse kreditnih institucija i produbljivanja dužničke krize, pri čemu je predmetna mjera u vidu konverzije ocijenjena razmjernom legitimnom cilju koji se želio postići zato što su propisane mjere bile prikladne i nužne, a nije postojala druga manje tegobna ili ograničavajuća mjera, s jedne strane, dok, s druge, njome nije nametnut ni prekomjeran teret kreditnim institucijama kao adresatima.

68. Neovisno o tome što se Direktiva 93/13/EEZ u konkretnom slučaju ne primjenjuje (tako i Rev-2245/2017-2 od 20. ožujka 2018.), zbog potrebe tumačenja nacionalnog prava u duhu prava EU, valja primijetiti da Direktiva ni inače ne sadrži posebne odredbe koje bi se odnosile na zaštitu potrošača pri ostvarivanju prava na povrat neosnovano isplaćenih iznosa na temelju nepoštene ugovorne odredbe, već se restitucijski zahtjevi, dakle, zahtjevi za povrat neosnovano plaćenih iznosa, ostvaruju isključivo na temelju nacionalnog prava, odnosno prema nacionalnom materijalnom i procesnom pravu sukladno načelu procesne autonomije. Pritom dostignuti standardi zaštite prava potrošača zbog nepoštenosti ugovornih odredbi u praksi europskih sudova zahtijevaju ostvarenje mogućnosti uspostavljanja stvarne ravnoteže u pravima i obvezama potrošača, s jedne, i trgovca, s druge strane.

69. Relevantne odredbe ZIDZPK/15, kojima je uređeno načelo konverzije i način izračuna konverzije kredita, su odredbe čl. 19.b (načelo konverzije kredita) i 19.c (način izračuna konverzije kredita).

70. Prema odredbi čl. 19.b ZIDZPK-a/15 konverzija kredita denominiranog u CHF u kredit denominiran u EUR i kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR podrazumijeva konverziju kredita radi promjene valute, odnosno valutne klauzule u kojoj je denominiran i provodi se na način da se položaj potrošača s kreditom denominiranim u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u EUR, a položaj potrošača s kreditom denominiranim u kunama s valutnom klauzulom u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR.

71. Nadalje, prema odredbi čl. 19.c st. 1. ZIDZPK-a/15 konverzija kredita podrazumijeva konverziju radi promjene valute odnosno valutne klauzule u kojoj je denominiran i izračunava se na način da se:

1) na iznos početno odobrene glavnice kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF izračuna iznos glavnice kredita denominiranog u EUR i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u EUR, po tečaju primjenjivom na datum isplate kredita, a koji tečaj je jednak tečaju one vrste koji je vjerovnik na taj datum primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, pri čemu se iznosom početno odobrene glavnice smatra iznos koji je zadužen u poslovnim knjigama vjerovnika, a koji iznos može biti veći od isplaćenog iznosa zbog tečajne razlike zbog kupoprodaje deviza prilikom isplate kredita,

2) umjesto početno ugovorene kamatne stope kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF primijeni kamatna stopa jednaka kamatnoj stopi (po iznosu, vrsti i razdoblju promjene) koju je vjerovnik primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR na datum sklapanja ugovora o kreditu, uvažavajući smanjenja kamatnih stopa, tečaj ili uvjete odobrene određenim istovrsnim skupinama potrošača temeljem dobi, namjene kredita, iste vrste i trajanja u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR na datum sklapanja ugovora o kreditu denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF,

3) početno utvrđen otplatni plan kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF uključujući sve njegove izmjene, na temelju kojeg su izračunati obroci odnosno anuiteti u CHF i u kunama s valutnom klauzulom u CHF, zamijeni novim otplatnim planom izračunatim u skladu s točkama 1. i 2. ovoga stavka, i na temelju kojeg se izračunavaju novi obroci odnosno anuiteti u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, uzimajući u obzir sve izmjene ugovornih uvjeta koji se odnose na iznos, namjenu i rokove dospijeća glavnice te iznos, vrstu i razdoblje promjene kamatnih stopa i ostale promjene koje su tijekom trajanja ugovora o kreditu uvjetovale izmjenu početno utvrđenog otplatnog plana i obroka odnosno anuiteta,

4) iznosi uplaćeni radi namirenja početno utvrđenih obroka odnosno anuiteta u CHF i kunama s valutnom klauzulom u CHF (osim uplata na ime naplaćenih zateznih kamata, naknada i troškova koji se ne uzimaju u obzir za potrebe izračuna konverzije) pretvore u EUR i u valutnu klauzulu u EUR po tečaju primjenjivom na datum uplate, a koji tečaj je jednak tečaju one vrste koji je vjerovnik na taj datum primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR. Takvi iznosi pretvoreni u EUR i valutnu klauzulu u EUR predstavljaju osnovu za namirenje obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR utvrđenih po novom otplatnom planu u EUR i valutnoj klauzuli u EUR iz točke 3. ovoga stavka, pri čemu se poštuje redoslijed namirenja dospjelih obveza sukladno općim uvjetima vjerovnika, ali ne obračunavaju zatezne kamate,

5) ukupni uplaćeni iznos utvrđen u EUR i valutnoj klauzuli u EUR na način iz točke 4. ovoga stavka veći od ukupnog iznosa obroka ili anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR utvrđenih na način iz točke 3. ovoga stavka smatra preplatom koja se:

- ako iznos preplate ne prelazi ukupni zbroj obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR, preostalih na dan 30. rujna 2015. prema otplatnom planu iz točke 3. ovoga stavka, koristi za namirenje budućih obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR koji će dospjeti na način da se sukcesivno kod plaćanja budućeg obroka odnosno anuiteta koji će dospjeti iznos do najviše 50% dospjelog obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR namiri preplatom, sve dok se preplata u potpunosti ne iskoristi, pri čemu ako iznos preplate prelazi više od 50% ukupnog zbroja obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR, preostalih na dan 30. rujna 2015. prema otplatnom planu iz točke 3. ovoga stavka, vjerovnik i potrošač sporazumom definiraju način iskorištavanja iznosa preplate iznad 50% ukupnog zbroja obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR,

- ako iznos preplate prelazi ukupni zbroj obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR preostalih na dan 30. rujna 2015. prema otplatnom planu iz točke 3. ovoga stavka, vraća potrošaču od strane vjerovnika u roku od 60 dana od datuma prihvata konverzije od strane potrošača,
s time da se iznos preplate iz ove točke preračunava u kune po tečaju na dan 30. rujna 2015. i na njega vjerovnik nije dužan obračunati kamatu niti tečajnu razliku, već njih snosi potrošač,

6) ukupni uplaćeni iznos utvrđen u EUR i valutnoj klauzuli u EUR na način iz točke 4. ovoga stavka manji od ukupnog iznosa obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR utvrđenih na način iz točke 3. ovoga stavka, namiri vjerovniku od strane potrošača sukladno sporazumu vjerovnika i potrošača, a obveze po novom otplatnom planu u EUR i valutnoj klauzuli u EUR nastave ispunjavati od strane potrošača,

7) iznos preostale neotplaćene glavnice u EUR i kunama s valutnom klauzulom u EUR utvrđuje na dan 30. rujna 2015., kao razlika novog otplatnog plana utvrđenog sukladno točki 3. ovoga stavka i uplaćenih iznosa utvrđenih sukladno točki 4. ovoga stavka, pri čemu iznos preplate utvrđen u točki 5. ovoga stavka ne umanjuje iznos preostale neotplaćene glavnice u EUR i kunama s valutnom klauzulom u EUR, a manje uplaćeni iznos utvrđen u točki 6. ovoga stavka namiruje se sukladno sporazumu vjerovnika i potrošača,

8) učinak konverzije utvrdi kao razlika:

- stanja neotplaćene glavnice u CHF i valutnoj klauzuli u CHF evidentirane u poslovnim knjigama vjerovnika na dan 30. rujna 2015. izračunata u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, po tečaju primjenjivom na dan 30. rujna 2015., a koji tečaj je jednak tečaju one vrste koji je vjerovnik na taj datum primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, pri čemu se ograničenje tečaja iz članka 11.d ovoga Zakona odnosi na obroke odnosno anuitete u CHF i valutnoj klauzuli u CHF koji dospijevaju do isteka roka ograničenja iz članka 11.d tog Zakona i

- iznosa neotplaćene glavnice iz točke 7. predmetnog stavka.

72. Iz navedenih odredbi proizlazi da je cilj ZIDZPK/15 bio korisnike kredita koji su ugovor sklopili uz valutnu klauzulu u CHF dovesti u isti položaj kao da su ugovor o kreditu sklopili uz valutnu klauzulu u EUR.

73. Sudionici u prometu slobodno uređuju obvezne odnose, a ne mogu ih uređivati suprotno Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima i moralu društva (čl. 2. ZOO-a).

74. Iz navedenih odredbi ZIDZPK/15 i konverzije Ugovora o kreditu provedene sukladno tim odredbama, proizlazi da banka i korisnik kredita, upravo polazeći od ništetnosti ugovornih odredbe o valutnoj klauzuli, dodatkom ugovoru uređuju svoje odnose u pogledu valute obveze i kamatne stope za cijelo razdoblje od sklapanja kredita pa nadalje (na način da se korisnik kredita dovodi u isti položaj kao da je ugovor o kreditu sklopio uz valutnu klauzulu u EUR), time da se razlika između uplaćenih iznosa i obveze koju bi potrošač imao da je sklopio ugovor s valutnom klauzulom u EUR računa kao preplata, s kojom se, ovisno o okolnostima slučaja, postupa sukladno odredbi čl. 19.c st. ZIDZPK/15.

75. U postupku nije sporno da je konverzija Ugovora o kreditu provedena sukladno odredbama ZID ZPK/15, koji zakon je izričito i detaljno uredio način konverzije i koji u tom dijelu predstavlja prisilan propis. U takvoj situaciji odredbe glave II. ZZP/14, koje uređuju pitanje nepoštenih odredbi u potrošačkim ugovorima, ne primjenjuju se na ugovorne odredbe kojima se u ugovor unose zakonske odredbe prisilne prirode odnosno kojima se u ugovor unose odredbe i načela konvencija koje obvezuju Republiku Hrvatsku, jer to priječi odredba čl. 49. st. 5. ZZP/14. Tako se u konkretnom slučaju ne primjenjuje ni odredba čl. 49. st. 1. ZZP/14 prema kojoj se nepoštenom smatra ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača.

76. Slijedom iznesenog, polazeći od činjenice da je konverzija Ugovora o kreditu provedena na temelju prisilnog propisa koji je uspješno prošao test ocjenjivanja ustavnosti u ustavnosudskom postupku, valja zaključiti da njegove odredbe obvezuju stranke jer nemaju elemenata koji bi im davali obilježje nepoštenosti i imali za posljedicu njihovu ništetnost. Sklapanjem usmenog dodatka ugovoru o kreditu na temelju odredbi ZIDZPK/15, kojim su stranke iznova, i to počevši od dana sklapanja ugovora o kreditu, uredile svoje odnose u pogledu valute obveze i promjenjivosti kamatne stope, stranke su se prešutno odrekle svojih tražbina koje bi im pripadale po osnovi ništetnosti ugovornih odredbi, i to u opsegu obračuna izvršenog u smislu odredbe čl. 19.c ZIDZPK/15. To stoga što zamjena nepoštenih ugovornih odredaba dispozitivnim zakonskim odredbama uspostavlja stvarnu ravnotežu u pravima i obvezama kako tužitelja kao potrošača, tako i tuženika (banke) kao trgovca.

77. Pri ovakvoj ocjeni sud ima na umu ustaljeno stajalište Suda EU prema kojem se u odnosu na poduzetnike poput banaka u istim ili srodnim pravnim odnosima kao predmetnom, potrošač nalazi u slabijem položaju (tako i u odluci broj C-26/13 od 30. travnja 2014.), kao i da je ZIDZPK/15 imao primarni cilj zaštitu potrošača CHF kredita kao slabije ugovorne strane, a ostvarenje tog cilja imalo je veći značaj od pravne sigurnosti druge strane (tako i Ustavni sud, U-I/3685/2015 od 4. travnja 2017., točka 30.). Međutim, ZIDZPK/15 je u odredbama članaka 19.d. i 19.e propisao detaljnu, jasnu i transparentnu proceduru koja je prethodila zaključenju ugovora o konverziji, kao i sadržaj tog ugovora, pa je tužitelj kao potrošač bio u prilici još i prije sklapanja ugovora o konverziji proučiti njegove odredbe. Štoviše, još prije donošenja ZIDZPK/15, Vlada Republike Hrvatske je u obrazloženju Konačnog prijedloga tog Zakona (P.Z./899 od

10. rujna 2015.) istakla, među ostalim, da ZIDZPK/15 predstavlja izvanrednu i jednokratnu zakonodavnu intervenciju koja je temelj za "trajno rješenje problema u CHF."

78. Tako je ZIDZPK/15 u čl. 19.d strogim pravilima nametnuo tuženiku kao vjerovniku i trgovcu, brojne obveze prije dostave ponude sklapanja ugovora o konverziji potrošaču, i to: za potrebe provjere izračuna konverzije, izraditi kalkulator na temelju kojeg je izračunata konverzija, koji uključuje detaljan pregled svih elemenata izračuna, i učiniti ga dostupnim svakom pojedinom potrošaču preko svojih mrežnih stranica kojem će potrošač pristupiti preko svog osobnog identifikacijskog broja, zatim omogućiti potrošaču pristup povijesnom pregledu: općih kretanja kreditiranja, odluka o kamatnim stopama, dnevnih tečajeva primjenjivih na kredite denominirane u CHF i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u CHF te na kredite denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR koje je vjerovnik primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u CHF i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u CHF te na kredite denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR. Ujedno je tuženik kao vjerovnik i trgovac imao obvezu i prije objave spomenutog kalkulatora na mrežnoj stranici pribaviti mišljenje ovlaštenog revizora ili sudskog vještaka da je kalkulator izvršen u skladu s načinom izračuna propisanim čl. 19.c ZIDZPK/15 te takvo mišljenje objaviti na svojim mrežnim stranicama u roku od 45 dana od dana stupanja na snagu ZIDZPK/15.

79. Pored ovih obveza, vjerovniku je, u skladu s odredbom čl. 19.e ZIDZPK/15, također nametnuta i obveza dostave izračuna konverzije kredita u roku od 45 dana od stupanja na snagu Zakona zajedno s prijedlogom novog ili izmijenjenog ugovora o kreditu, kao i pregleda stanja svih pojedinačnih vrsta tražbina, nadalje i pregled stanja svih pojedinačnih tražbina od potrošača pri čemu izračun konverzije mora sadržavati jasan pregled svih promjena i iz kojega mora biti razumljivo na koji je način utvrđen iznos preostale neotplaćene glavnice u EUR i kunama s valutnom klauzulom u EUR iz čl. 19.c st. 1. t. 7. ZIDZPK-a/15, iznos preplate iz čl. 19.c. st. 1. t. 5. ZIDZPK-a/15 ako je ona utvrđena, odnosno manje plaćeni iznos iz čl. 19.c. st. 1. t. 6. ZIDZPK-a/15 ako je on utvrđen.

80. S druge strane, odredba čl. 19.e st. 5., 7., 8. i 9. ZIDZPK-a/15 propisuje obveze potrošača u slučaju prihvata konverzije (obavijestiti vjerovnika o prihvatu u roku od 30 dana), zatim u stavku 5. da učinak konverzije snosi vjerovnik na način da se u poslovnim knjigama vjerovnika konverzija iskazuje kao usklađenje tražbine zbog promjene tečajeva, odnosno rashod temeljem povrata preplate, kao i da razliku u početnoj glavnici zbog kupoprodaje deviza iz čl. 19.c st. 1. t. 1. ZIDZPK-a/15, iznos naplaćenih zateznih kamatama, naknada i troškova iz čl. 19.c. st. 1. t. 4. ZIDZPK-a/15, iznos kamate i tečajnih razlika na ime preplate iz čl. 19.c st. 1. t. 5. ZIDZPK-a/15 snosi potrošač. Osim toga, st. 8. čl. 19.e ZIDZPK/15 propisana je i sudbina odobrenih pogodnosti (padaju na teret potrošača), dok je u st. 9. propisano ako potrošač prihvati izračun konverzije kredita, vjerovnik neće tražiti dodatne instrumente plaćanja, u odnosu na ugovorene, niti postavljati dodatne uvjete potrošaču kojima se bi se derogirala njegova druga prava.

81. U ovakvim okolnostima valja zaključiti da zamjena nepoštenih ugovornih odredaba zakonskim odredbama uspostavlja stvarnu ravnotežu u pravima i obvezama

kako tužitelja kao potrošača, tako i tuženika (banke) kao trgovca jer, s jedne strane, omogućuje donošenje informirane odluke o sklapanju ugovora o konverziji od strane potrošača, budući da je potrošač kao slabija ugovorna strana objektivno bio u mogućnosti informirano procijeniti hoće li prihvatiti ili odbiti ponudu banke za sklapanje ugovora o konverziji. Pritom se posebno naglašava da je zaključenje ugovora o konverziji ovisilo o volji potrošača, jer je samo potrošaču ostavljena mogućnost izbora prihvaćanja ili neprihvaćanja konverzije (za razliku primjerice od mađarskog zakonodavnog rješenja koji tu slobodu potrošaču nije ostavio). S druge strane, ovakav način uređenja zamjene nepoštenih ugovornih odredbi omogućuje i balansiranje interesa potrošača i trgovca na tržištu.

82. Naime, učinak konverzije prema ZIDZPK/15 djeluje unatrag što omogućuje uspostavu činjeničnog i pravnog okvira u kojem bi se potrošač našao i bez postojanja nepoštene ugovorne odredbe. Tako stvorena mogućnost uspostave činjeničnog i pravnog okvira kakav je postojao, već sama po sebi, ima restitucijski učinak, jer omogućuje vraćanje koristi koju je druga ugovorna strana (trgovac) stekla od potrošača po osnovi nepoštene ugovorne odredbe (tako i Sud EU u presudi C- 308/156 LGU, točka 62.), i to u okolnostima i u proceduri koja je unaprijed poznata i unaprijed svim stranama predstavljena kao jednokratna mjera i trajno rješenje.

83. Na taj je način sklapanjem usmenog dodatka Ugovoru o kreditu koji je zaključen prema pravilima posebnog propisa (ZIDZPK/15) uspostavljena ravnoteža između efektivne zaštite i zahtjeva pravne sigurnosti, kao i zaštite legitimnih očekivanja strana u ugovornom odnosu koje su postupale u dobroj vjeri u opsegu obračuna izvršenog u smislu odredbe čl. 19.c u vezi s čl. 19.e ZIDZPK/15 (prema odredbi čl. 19.e ZIDZPK/15, potrošači snose: razliku u početnoj glavnici zbog kupoprodaje deviza iz čl. 19.c st. 1. t. 1. tog zakona, zatim iznos naplaćenih zateznih kamata, naknada troškova iz čl. 19.c st. 1. t. 4. tog zakona te iznos kamata i tečajnih razlika na ime preplate iz čl. 19.c st. 1. t. 5. tog zakona). Interveniranje u takav pravni odnos na način koji to tužitelj zahtijeva unutar opsega obračuna izvršenog prema odredbi čl. 19.c u vezi s odredbom čl. 19.e ZIDZPK/15 bilo bi suprotno slobodi ugovaranja i slobodi tržišnog natjecanja koja izvire iz slobode ugovaranja.

84. Potrošač, koji je sklopio dodatak ugovoru o kreditu na temelju odredbi ZIDZPK/15, nakon sklapanja dodatka ugovoru, po osnovi ništetnosti ugovornih odredbi o valutnoj klauzuli i promjeni kamatne stope više nema pravo na povrat više plaćenih iznosa, osim onih iznosa koji nisu bili predmet obračuna konverzije kredita u smislu čl. 19.c u vezi s čl. 19.e ZIDZPK/15. Zatezne kamate od dana plaćanja pojedinačnih mjesečnih anuiteta pa do dana konverzije nisu obuhvaćene obračunom konverzije uređenim posebnim propisom, kako to proizlazi iz ranije navedenih odredbi. Stoga, potrošač ima pravo na isplatu pripadajućih zateznih kamata na više plaćene iznose za razdoblje od plaćanja svakog više plaćenog pojedinačnog anuiteta pa do dana izvršene konverzije 30. rujna 2015.

85. <u>O visini tužbenog zahtjeva, preinaci tužbe i zastari</u>

86. Iz nalaza i mišljenja stalnog sudskog vještaka Darfin d.o.o. proizlazi da je u razdoblju od početka otplate kredita do dana izračuna konverzije kredita, tečaj CHF oscilirao na više i niže u odnosu na tečaj koji je vrijedio prilikom isplate kredita, posljedično čemu je korisnik kredita plaćao veći ili manji anuitet u odnosu na onaj koji

je vrijedio prilikom ugovaranja kredita. Tako je utvrđeno da je zbog promjene tečaja na više u odnosu na tečaj koji je vrijedio na dan isplate kredita korisnik kredita platio 6.496,49 EUR više (tzv. pozitivne tečajne razlike) te 553,65 EUR manje (tzv. negativne tečajne razlike), nego što bi platio da nije bilo valutne klauzule u CHF. Nadalje, vještak je naveo da je u Dodatku navedeno da je na dan 30. rujna 2015., nakon provedene konverzije, preostala nedospjela glavnica kredita u iznosu od 57.410,42 EUR ili 438.160,80 kn (prema primjenjivom tečaju za EUR na dan konverzije). S druge strane, da bi prema stvarnom otplatnom planu u CHF neposredno prije provedbe konverzije preostala neotplaćena glavnica iznosila 85.630,78 CHF, što preračunato prema srednjem tečaju HNB-a na dan isplate kredita iznosi 407.865,57 kn. Stoga da razlika u glavnici na dan provođenja konverzije primjenom stvarnog otplatnog plana i tečaja na dan isplate kredita u odnosu na glavnicu iskazanu provedenom konverzijom iznosi 30.295,23 kn ili 4.020,87 EUR. Što se tiče eventualne preplate, vještak ponavlja da iste nije bilo, jer je Dodatkom utvrđen manjak u iznosu od 561,63 EUR. Naposljetku, vještak daje izračun zateznih kamata za svaki mjesečni iznos preplate uslijed primjene valutne klauzule u CHF (iznos koji je plaćen više u okviru svakog anuiteta uslijed porasta tečaja CHF u odnosu na onaj početni koji je vrijedio na dan isplate kredita, a koji ne bi bio plaćen da nije bilo primjene ništetne valutne klauzule i kojeg bi korisnik kredita imao pravo zahtijevati natrag), od prvog dana nakon dana izvršenog plaćanja do 30. rujna 2015. (kada su nastupili pravni učinci konverzije) te utvrđuje da te zatezne kamate ukupno iznose 2.036,73 EUR.

87. Stranke nisu imale prigovora na matematičke izračune vještaka.

88. Sud je prihvatio nalaz i mišljenje vještaka, jer su izrađeni sukladno pravilima konkretne znanosti i struke te su logični i objektivno provjerljivi.

89. Nakon izrade nalaza i mišljenja, podneskom od 2. lipnja 2026. tužitelj je specificirao tužbeni zahtjev na način da potražuje isplatu iznosa od 13.115,72 EUR i to po osnovi više plaćenog primjenom ništetne valutne klauzule u CHF iznos od 6.496,49 EUR, po osnovi zateznih kamata obračunatih na tako više plaćene iznose do 30. rujna 2015. iznos od 2.036,73 EUR, po osnovi manjka utvrđenog konverzijom na dan 30. rujna 2015. iznos od 561,63 EUR te po osnovi razlike u preostaloj neotplaćenoj glavnici na dan 30. rujna 2015. iznos od 4.020,87 EUR, sve s zateznim kamatama od 1. listopada 2015. do isplate.

90. Tuženik je smatrao da je time izvršena preinaka tužbe (povećanje ukupnog tužbenog zahtjeva z iznos od 2.190,93 EUR u odnosu na prethodno potraživanih 10.924,79 EUR, ali i isticanje novog tužbenog zahtjeva za isplatu razlike u neotplaćenoj glavnici u iznosu od 4.020,87 EUR), kojoj se je usprotivio, a ako bi sud istu dopustio, istaknuo je prigovor zastare.

91. U podnesku od 23. srpnja 2026. tužitelj dodaje tužbeni zahtjev, uz pojašnjenje da isti postavlja podredno za slučaj da sud tužbeni zahtjev kako je specificiran podneskom od 2. lipnja 2026. ocijeni neosnovanim, tada da, sukladno odredbi čl. 188. st. 2. ZPP-a, postavlja eventualno kumulirani tužbeni zahtjev kojim traži isključivo isplatu po osnovi zateznih kamata u iznosu od 2.277,37 EUR s daljnjim zateznim kamatama od 1. listopada 2015. do isplate.

92. Protivno shvaćanju tuženika, nema govora o nastupanju zastare utuženog potraživanja.

93. Ovo stoga, što tražbina povrata stečenog bez pravne osnove (a u ovoj parnici se radi o tražbini povrata onog što je stečeno temeljem nepostojeće, ništetne pravne osnove) zastarijeva protekom općeg zastarnog roka od 5 godina koji načelno počinje teći prvog dana nakon dana kada je stjecatelj nešto stekao (čl. 215. st. 1. i čl. 225. ZOO-a).

94. Međutim, unatoč tome zastara tražbine povrata stečenog bez pravne osnove u konkretnom slučaju ne počinje teći od dana stjecanja.

95. Naime, prema pravnom shvaćanju kojeg je Vrhovni sud Republike Hrvatske zauzeo u zauzeo na sjednici Građanskog odjela održanoj 30. siječnja 2020., kojeg prihvaća i ovaj sud, zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve što su primile na temelju ništetnog ugovora, odnosno u slučaju zahtjeva iz čl. 323. st. 1. ZOO-a kao posljedice utvrđenja ništetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora.

96. S obzirom da je presuda ovog suda, P-1401/12 od 4. srpnja 2013., u dijelu kojim se utvrđuje ništetnost valutne klauzule, postala pravomoćna 14. lipnja 2018., to je zastara tražbine povrata onog što je plaćeno temeljem te ništetne odredbe počela teći 14. lipnja 2018., a kako je tužba u ovom predmetu podnesena 13. lipnja 2023., to proizlazi da zastara nije nastupila (nije protekao petogodišnji zastarni rok koji se primjenjuje na restitucijske zahtjeve, s obzirom da je isti počeo teći 15. lipnja 2018. i navršio bi se 15. lipnja 2023.).

97. Dakle, u konkretnom predmetu primijenjeno je, po pitanju zastare, pravno shvaćanje zauzeto na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održane 30. siječnja 2020., a ne ranije pravno shvaćanje koje je zauzeto u revizijskoj presudi VSRH-a, Rev 2245/17 od 20. ožujka 2018., prema kojem se zastara prekida podnošenjem tužbe u kolektivnom potrošačkom sporu i počinje ponovno teći od pravomoćnosti odluke donesene u tom sporu.

98. Napominje se da iako je tužbeni zahtjev po prvi puta određen u ovom postupku tek podneskom od 6. ožujka 2024. (zahtijevana isplata iznosa od 10.924,79 EUR), a potom podneskom od 2. lipnja 2026. (zahtijevana isplata iznosa od 13.115,72 EUR, a podneskom od 23. srpnja 2026. "podredno" isplatu iznosa od 2.277,37 EUR), da je do prekida zastare došlo već podnošenjem tužbe.

99. Ovo stoga, što je tužitelj u ovom postupku najprije podnio stupnjevitu tužbu, u smislu odredbe čl. 186.b st. 3. ZPP-a, budući da bez podataka koje mu tuženik nije htio dati, a koje mu je prema sadržaju građanskopravnog odnosa iz Ugovora o kreditu bio dužan dati, s obzirom da je korisnik kredita na tužitelja prenio tražbine koje je imao prema tuženiku po osnovi ništetnih ugovornih odredbi, kao i bez provođenja financijskog vještačenja temeljem tih podataka, tužitelj nije mogao odrediti novčani iznos čiju isplatu potražuje po osnovi ništetne valutne klauzule.

100. Tek nakon dostave odgovarajućih isprava i podataka od strane korisnika kredita, tužitelj je mogao određeno postaviti tužbeni zahtjev, mada bez provedbe financijskog vještačenja, uzimajući u obzir da je visina bila sporna, nije mogao znati točan iznos preplate.

101. Određeno postavljanje tužbenog zahtjeva jest obveza svakog tužitelja od samog podnošenja tužbe, u smislu odredbe čl. 186. st. 1. ZPP-a, samo što se kod stupnjevite tužbe taj trenutak odgađa do dostave potrebnih podataka i/ili provedbe odgovarajućeg vještačenja.

102. Određenjem novčanog iznosa čiju isplatu potražuje u ovom postupku, u podnesku od 6. ožujka 2024., tužitelj nije preinačio tužbu, već je postupio sukladno svojoj obvezi iz čl. 186. st. 1. ZPP-a te odredio tužbeni zahtjev u pogledu glavne stvari.

103. Nakon provedbe financijskog vještačenja, tužitelj je uskladio tužbeni zahtjev s utvrđenjima vještaka, tako da više nije potraživao isplatu iznosa od 10.924,79 EUR EUR s zateznim kamatama, nego isplatu iznosa od 13.115,72 EUR EUR s zateznim kamatama.

104. Radi se o tzv. nepravoj preinaci, traženju iz iste činjenične osnove druge novčane svote zbog okolnosti nastalih nakon podnošenja tužbe, u smislu odredbe čl. 191. st. 2. ZPP-a, slijedom čega se tuženik takvoj preinaci ne može protiviti.

105. Tužitelj tijekom cijelog postupka potražuje povrat iznosa kojeg je korisnik kredita platio primjenom ništetne valutne klauzule u CHF i to je činjenična osnova tužbenog zahtjeva koja je cijelo vrijeme ostala nepromijenjena, a to što je konačno specificiranim tužbenim zahtjevom tužitelj izrazio zatezne kamate na preplaćene iznose u apsolutnom iznosu te na njih zahtijevao isplatu daljnjih, tzv. procesnih zateznih kamata te što je u taj povrat plaćenog po ništetnoj valutnoj klauzuli uključio i izvještačenu razliku u neotplaćenoj glavnici kredita između konverzijom izračunate glavnice i glavnice koja bi preostala da nije bilo primjene valutne klauzule (što je tužitelj izričito zatražio još u podnesku od 6. ožujka 2024.), nije došlo do promjene istovjetnosti tužbenog zahtjeva, slijedom čega nije došlo niti do preinake, u smislu odredbe čl. 191. st. 1. ZPP-a.

106. S druge strane, isticanje novog zahtjeva uz postojeći pa sve i ako se taj zahtjev podnosi tek podredno, za slučaj da sud odbije onaj prvi (kao u podnesku od 23. srpnja 2026.) jest preinaka tužbe, u smislu odredbe čl. 191. st. 1. ZPP-a, međutim, sud o tom tužbenom zahtjevu nije odlučivao, budući da je djelomično prihvatio primarni tužbeni zahtjev, a uvjet za meritorno odlučivanje o eventualnom kumuliranom tužbenom zahtjevu jest, prema odredbi čl. 188. st. 2. ZPP-a, da je u cijelosti odbijen prvotni tužbeni zahtjev, što nije slučaj u ovom predmetu.

107. <u>Odluka o tužbenom zahtjevu</u>

108. S obzirom da tužitelju pripada isključivo naknada koristi stečene bez prave osnove u vidu zateznih kamata na iznose koje je više platio temeljem primjene ništetne valutne klauzule, od dana njihova plaćanja do dana nastupanja učinaka konverzije, 30. rujna 2015., koje iznose 2.036,73 EUR, budući da je to jedini dio koji se tiče ništetne valutne klauzule koji nije uređen provedenom konverzijom i kojeg potraživanja se

potrošač nije prešutno odrekao, dakle, u pogledu kojeg ne postoji sporazum stranaka o njegovom prestanku, to je tužbeni zahtjev valjalo prihvatiti u odnosu na isplatu tog iznosa.

109. Iz konačno specificiranog tužbenog zahtjeva, u podnesku od 2. lipnja 2026., proizlazi da tužitelj na zatezne kamate obračunate u apsolutnom iznosu u visini od 2.036,73 EUR potražuje daljnje (procesne) zatezne kamate od 1. listopada 2015. do isplate.

110. Budući da se na iznos neisplaćenih kamata mogu zahtijevati zatezne kamate samo od dana kad je sudu podnesen zahtjev za njihovu isplatu (čl. 31. st. 2. ZOO-a), a zahtjev za isplatu tih kamata je postavljen već u tužbi (dakle, već u tužbi je zahtijevana isplata svega što je tuženik primio temeljem ništetne valutne klauzule pa tako i tih zateznih kamata, samo se ne naznačuje njihov tijek), slijedom čega tužitelju na iznos zateznih kamata u visini od 2.036,73 EUR pripadaju daljnje (procesne) zatezne kamate od 13. lipnja 2023. do isplate.

111. Zatezne kamate obračunavaju se po stopi koja je odredbom čl. 29. st. 2. ZOO-a određena za potraživanja proizašla iz izvanugovornih obveznih odnosa.

112. S obzirom da tužitelj potražuje zatezne kamate od 1. listopada 2015. do isplate i to po stopi određenoj za potraživanja proizašla iz trgovačkih ugovora, koja je viša od pripadajuće mu stope, to je tužbeni zahtjev valjalo odbiti u odnosu na isplatu zateznih kamata na dosuđeni iznos od 2.036,73 EUR od 1. listopada 2015. do 12. lipnja 2023. te za kasnije razdoblje u odnosu na razliku u stopi zateznih kamata.

113. Osim toga, valjalo je odbiti tužbeni zahtjev za isplatu iznosa od 11.078,99 EUR (potraživanih 13.115,72 EUR umanjeno za dosuđenih 2.036,73 EUR) s zateznim kamatama od 1. listopada 2015. do isplate.

114. <u>Odluka o troškovima parničnog postupka</u>

115. Konačno postavljenim tužbenim zahtjevom tužitelj zahtijeva isplatu iznosa od 13.115,72 EUR s zateznim kamatama od 1. listopada 2015. do isplate.

116. S obzirom da je tužbeni zahtjev prihvaćen za isplatu iznosa od 2.036,73 EUR, to je tužitelj u ovoj parnici uspio u omjeru od 15,53% (2.036,73/13.115,72=0,15528), a tuženik u omjeru od 84,47% pa kad se od tuženikovog uspjeha oduzme uspjeh tužitelja, proizlazi da je tužitelj dužan naknaditi tuženiku troškove parničnog postupka u omjeru od 68,94%, dok je tužitelj svoje troškove dužan sam snositi (čl. 154. st. 2. ZPP-a).

117. Prema vrijednosti predmeta spora u iznosu od 13.115,72 EUR i sadržaju postavljenog zahtjeva tuženiku pripada naknada troškova parničnog postupka za odgovor na tužbu u iznosu od 250,00 EUR (Tbr. 8/1 i Tbr. 46. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika /Narodne novine, broj: 138/2023., 107/2025., dalje u tekstu: OT/), za podnesak od 2. travnja 2024. u iznosu od 250,00 EUR (Tbr. 8/1 i Tbr. 46 OT-a), za ročište od 9. travnja 2024. u iznosu od 250,00 EUR (Tbr. 9/1 i Tbr. 46 OT-a), za ročište od 24. svibnja 2024. u iznosu od 250,00 EUR (Tbr. 9/1 i Tbr. 46 OT-a), za ročište od 3. lipnja 2026. u iznosu od 125,00 EUR (Tbr. 9/2 i Tbr. 46 OT-a), za

podnesak od 16. srpnja 2026. u iznosu od 250,00 EUR (Tbr. 8/1 i Tbr. 46 OT-a), za podnesak od 21. kolovoza 2026. u iznosu od 250,00 EUR (Tbr. 8/1 i Tbr. 46 OT-a) i za ročište od 25. rujna 2026. u iznosu od 125,00 EUR (Tbr. 9/2 i Tbr. 46 OT-a), dakle, ukupno bi mu pripadalo 1.750,00 EUR, da je u cijelosti uspio u parnici, ali kako mu pripada naknada samo u omjeru od 68,94%, to mu po osnovi troškova parničnog postupka pripada naknada u iznosu od 1.206,45 EUR s zateznim kamatama od dana donošenja predmetne presude do isplate (čl. 151. st. 3. ZPP-a), po stopi određenoj odredbom čl. 29. st. 2. ZOO-a za izvanugovorna potraživanja.

118. Ne pripada mu naknada za sastav podnesak od 3. lipnja 2024., jer uz isti isključivo dostavlja zamjeničku punomoć za odvjetničku vježbenicu zaposlenu u odvjetničkom društvu koji zastupa tuženika u ovom postupku, slijedom čega navedeni podnesak nije bio potreban za vođenje predmetne parnice, u smislu odredbe čl. 155. st. 1. ZPP-a.

119. Ne pripada mu niti naknada po osnovi troškova sudskih pristojbi, budući da tuženik takve troškove u ovoj parnici nije imao.

120. Stoga je preko iznosa od 1.206,45 EUR do zahtijevanog iznosa od 2.752,31 EUR, za iznos od 1.545,86 EUR s zateznim kamatama, zahtjev tuženika za naknadu troškova parničnog postupka valjalo odbiti kao neosnovan.

121. Slijedom navedenog, odlučeno je kao u izreci.

U Zagrebu 2. studenog 2026.

Sutkinja:
Ivana Manestar

Dokument je elektronički potpisan:
IVANA MANESTAR
Vrijeme potpisivanja:
02-11-2026
13:26:19

DN:
C=HR
O=TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU
2.5.4.97=#130D485233373338383138383737 32
L=ZAGREB
S=MANESTAR
G=IVANA
CN=IVANA MANESTAR

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:
Protiv presude dopuštena je žalba Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske u roku od 15 dana od dana kada se smatra da je dostava presude obavljena (za stranku koja je bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje), odnosno u roku od 15 dana po primitku presude (za stranku koja nije bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje), koja se podnosi putem informacijskog sustava e-Komunikacija ovog suda.

DNA:
- tužitelju po punomoćniku

_____

- tuženiku po punomoćniku

_____

Broj zapisa: **9-3088f-73087**

Kontrolni broj: **0d3cd-902bc-454fe**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=IVANA MANESTAR, L=ZAGREB, O=TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:
https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Trgovački sud u Zagrebu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.